

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Сумський державний університет
Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту
Кафедра управління імені Олега Балацького

«До захисту допущено»

Завідувач кафедри

_____ Ігор РЕКУНЕНКО

(підпис)

«13» червня 2023 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавр

зі спеціальності 281 « публічне управління та адміністрування »
освітньо-професійної програми « публічне управління та адміністрування »

на тему: «Європейська модель якості управління як інструмент організаційного
розвитку органів публічної влади в Україні»

Здобувача Групи ЕН-93/2пу Бобир Денис Вікторович

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень.
Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на
відповідне джерело.

(підпис)

Денис БОБИР

(Ім'я та ПРИЗВИЩЕ здобувача)

Керівник: кандидат наук з державного управління

Мотречко В.В.

(підпис)

Консультант¹⁾ Перший заступник директора департаменту соціального захисту
населення СМР Маринченко С.Б.

(підпис)

Суми 2023

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
 Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту
 Кафедра управління імені Олега Балацького

ЗАТВЕРДЖУЮ
 Завідувач кафедри
 _____ Ігор РЕКУНЕНКО
 (підпис) (Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)
 _____ 20 _____ р.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

на здобуття освітнього ступеня бакалавр

(бакалавр / магістр)

зі спеціальності: 281 публічне управління та адміністрування ,
 (код та назва)

Освітньо-професійної програми публічне управління та адміністрування
 (освітньо-професійної / освітньо-наукової) (назва програми)

Здобувача групи ЕН-93/2пу Бобир Денис Вікторович
 (шифр групи) (прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи " Європейська модель якості управління як інструмент організаційного розвитку органів публічної влади в Україні " затверджена наказом № 0577-VI від 26.05.2023 р.
2. Термін подання здобувачем закінченої роботи 4 червня 2023р.
3. Мета кваліфікаційної роботи: здійснити теоретичне узагальнення змісту поняття органу публічної влади, проаналізувати сучасний стан та перспективи розвитку органів публічної влади в Україні.
4. Об'єкт дослідження: органи публічної влади в Україні.
5. Предмет дослідження: суспільні відносини, що виникають в процесі функціонування органів публічної влади в Україні.
6. Кваліфікаційна робота виконується на підставі економічної концепції, яка визначає пріоритетні цілі розвитку
7. Орієнтовний план кваліфікаційної роботи, терміни подання розділів керівникові та зміст завдань для виконання поставленої мети.

№ пор.	Назва розділу	Термін подання
I	Теоретичні засади органів публічної влади в Україні	30.05.2023
II	Аналіз ключових аспектів розвитку органів публічної влади в Україні	30.05.2023
III	Європейський досвід управління розвитком органів публічної влади	30.05.2023

Зміст завдань для виконання поставленої мети кваліфікаційної роботи:

У розділі 1 студент повинен розповісти про органи публічної влади: зміст, поняття, та їх характеристика

У розділі 2 студент повинен розповісти про ключові аспекти розвитку органів публічної влади

У розділі 3 студент повинен розповісти про перспективи запровадження європейського досвіду розвитку органів публічної влади в Україні

8. Консультації щодо виконання роботи:

Розділ	Прізвище, ініціали та посада керівника/консультанта	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
1	кандидат наук з державного управління Мотречко В.В.	09.05.2023	30.05.2023
2	кандидат наук з державного управління Мотречко В.В.	09.05.2023	30.05.2023
3	кандидат наук з державного управління Мотречко В.В.	09.05.2023	30.05.2023

9. Дата видачі завдання 09.05.2023

Керівник кваліфікаційної роботи кандидат наук з державного управління Мотречко В.В.

(посада, науковий ступінь, вчене звання, Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

(підпис)

Завдання до виконання одержав **Денис БОБИР**
(Ім'я та ПРІЗВИЩЕ здобувача)

(підпис)

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ.....	7
1.1 Зміст поняття органу публічної влади.....	7
1.2. Класифікація органів публічної влади в Україні.....	10
1.3. Загальна характеристика гілок влади в Україні.....	13
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ КЛЮЧОВИХ АСПЕКТІВ РОЗВИТКУ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ УКРАЇНІ.....	16
2.1 Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності органів публічної влади в Україні.....	16
2.2. Конституційна система публічних органів України.....	19
2.3. Взаємодія органів публічної влади в Україні з громадськістю.....	26
РОЗДІЛ 3 ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ.....	30
3.1 Досвід ЄС щодо розвитку якості управління органами публічної влади.....	30

3.2 Перспективи запровадження європейського досвіду розвитку органів публічної влади	В
Україні.....	35
ВИСНОВКИ.....	40
СПИСОК	ВИКОРИСТАНИХ
ДЖЕРЕЛ.....	43

ВСТУП

Актуальність теми. Проблематика органів публічної влади в Україні досліджується в науці вже достатньо тривалий час, ще з часів проголошення незалежності нашої країни. Разом з тим, тема органів публічної влади не стає менш популярною або актуальною, оскільки виклики та проблеми сьогодення потребують нових, інноваційних, креативних та творчих шляхів їх вирішення. Тож дослідження теми органів публічної влади в Україні, їх сучасного стану та перспектив розвитку сприяє вдосконаленню їх діяльності за рахунок ідентифікації та розробки рекомендацій щодо вирішення наразі існуючих проблем діяльності органів публічної влади в нашій країні.

Таким чином, проблематика органів публічної влади в Україні цікава як з теоретичних, так і з практичних позицій. Питання ефективності органів публічної влади особливо актуалізувалося в умовах кризових явищ, зокрема пандемії та війни. Тож обрана для наукового дослідження проблема є цікавою, актуальною, і потребує більш поглибленого аналізу задля формування нових висновків та пропозицій.

Об'єкт дослідження – органи публічної влади в Україні.

Предмет дослідження – суспільні відносини, що виникають в процесі функціонування органів публічної влади в Україні.

Мета дослідження – здійснити теоретичне узагальнення змісту поняття органу публічної влади, проаналізувати сучасний стан та перспективи розвитку органів публічної влади в Україні.

Задля досягнення мети дослідження, було поставлено наступні **завдання**:

- 1) Визначити зміст поняття органу публічної влади;
- 2) Класифікувати органи публічної влади в Україні;
- 3) Охарактеризувати гілки влади в Україні;

- 4) Проаналізувати інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності органів публічної влади в Україні;
- 5) Проаналізувати конституційну систему публічних органів України;
- 6) Проаналізувати взаємодію органів публічної влади в Україні з громадськістю;
- 7) Проаналізувати досвід ЄС щодо розвитку якості управління органами публічної влади;
- 8) Визначити перспективи запровадження європейського досвіду розвитку органів публічної влади в Україні.

Методи дослідження. У ході наукового дослідження було використано такі теоретичні методи, як аналіз, синтез, дедукція, індукція, узагальнення, логічний метод, а також такі емпіричні методи, як метод графічного моделювання та метод порівняння.

Структура курсової роботи. Кваліфікаційна бакалаврська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел. Обсяг основної роботи – 40 сторінок. Список використаних джерел містить 40 найменувань.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ

1.1. Зміст поняття органу публічної влади

У контексті аналізу теоретичних засад функціонування органів публічної влади в Україні варто зазначити, що центральним поняття наукового дослідження виступає поняття органу публічної влади. У зазначеному підрозділі наукового дослідження варто проаналізувати зміст зазначеного поняття, окреслити існуючі у сучасній юридичній науці підходи до визначення поняття органу публічної влади та узагальнити існуючі наукові дискусії, а також визначити основні риси органу публічної влади.

Категоріальний апарат завжди виступає фундаментом наукового дослідження, оскільки саме той зміст та тлумачення, яке закладається у робочу дефініцію, визначає вектор розвитку наукового дослідження. Тож питання визначення поняття органу публічної влади має дійсно важливу практичну цінність, оскільки виходячи з теоретичного змісту дослідженого поняття у подальших підрозділах наукового дослідження буде здійснений більш глибокий та детальний аналіз проблематики в частині практичних питань.

Тож розпочати дослідження проблематики органів публічної влади варто з аналізу теоретичних засад, зокрема змісту поняття органу публічної влади. Хоча зазначена проблема досліджується в юридичній науці дуже давно, вона не втрачає своєї актуальності, оскільки має дуже високе практичне значення. У рамках наукового дослідження доцільно узагальнити існуючі теоретичні підходи до визначення поняття органу публічної влади, окреслити загальні риси зазначеного поняття. Результати узагальнення підходів та визначень поняття органу публічної влади [1, ст. 565; 2, ст. 59; 3]:

- Державні органи можна розглядати двояко: у вузькому та широкому плані. Це означає, з одного боку, що вони мають велику владу, але ця влада також спрямована на виконання особливих функцій і завдань держави для підтримки належного рівня життя в цій країні.

- Можливості інститутів публічної влади розкривають їх сутнісні характеристики, виражаються кількісними показниками можливостей таких інститутів, відображаються у відповідних правах та обов'язках і в кінцевому підсумку вказують на мету їх створення.

- Державна установа - це організація, створена в порядку, встановленому законом, і є правовою формою урядової діяльності, яка здійснює юрисдикцію на певній території від імені держави та здійснює державну владу. Складається з особи чи групи осіб, до яких вона відноситься.

- Інститут публічної влади можна розглядати як структурно організований елемент державного апарату, що включає в себе владу і матеріальні засоби, необхідні для виконання завдань, пов'язаних із виконанням тієї чи іншої функції держави.

Отже, у науковій літературі досі тривають дискусії щодо визначення поняття органу публічної влади, оскільки зазначене поняття можна розглядати як у вузькому, так і у широкому значенні, як з об'єктивних, так і з суб'єктивних позицій.

Важливо також зробити висновок про те, що усі наведені визначення є не конкуруючими, а взаємодоповнюючими, тобто розглядають поняття органу публічної влади з різних аспектів та точок зору. Тож багатогранність та комплексність обраної для дослідження наукової категорії органу публічної влади розкривається саме крізь множинність підходів до визначення змісту цього поняття.

У рамках наукового дослідження проаналізуємо також загальні риси поняття органу публічної влади. Риси органів публічної влади [4, ст. 61]:

- Здійснення державних функцій, включаючи регулятивну, координаційну та інші форми контролю в певній галузі, території чи регіоні;
- Визначення вищим державним органом правового статусу цього органу;
- Право приймати адміністративні рішення в рамках конституції та закону;
- Складна внутрішня структура, апарат організації часто складається з відділів (інших організацій) і завжди посадових осіб відповідно до кадрового плану цієї організації;
- Фінансування з державного бюджету;
- Відповідальність і підзвітність державному органу, що створив цей орган.

Отже, наведені загальні риси органу публічної влади визначають його ключові особливості та відмінності від інших органів та утворень, окреслюють ту специфіку, яка визначає зміст дослідженого поняття. До таких рис відносимо виконання публічних функцій, визначений правовий статус, законні права, внутрішня структура, особливості фінансування та відповідальності.

Підсумовуючи усе вищезазначене, центральною категорією наукового дослідження виступає поняття органу публічної влади, щодо визначення якого існує багато різних наукових підходів та точок зору. Органу публічної влади також притаманні певні загальні риси, які виокремлюють зазначене поняття з-поміж кола інших наукових категорій.

1.2. Класифікація органів публічної влади в Україні

Щодо питання класифікації органів публічної влади в Україні, за умов демократії основні закони закріплюють принцип розподілу влад. Щодо загальної характеристики гілок влади в Україні, зазначене питання буде висвітлено в наступному підрозділі наукового дослідження. Зараз більш детально проаналізуємо класифікаційні підходи до визначення органів публічної влади в Україні.

Існує низка класифікаційних критеріїв органів публічної влади у нашій державі [5]:

- За способом формування: виборні або призначувані;
- За поширенням дії на певну територію: загальнодержавні або місцеві (локальні);
- За поширенням дії у часі: постійно діючі або ж тимчасові;
- За складом: колегіальні або особові.

Варто також додати, що вищезазначені класифікації є найбільш поширеними у науковій літературі, проте їх коло не є вичерпним.

Таким чином, органи публічної влади в Україні можна класифікувати за такими підходами, як спосіб формування, територія, на яку поширюється дія органу, час дії та склад органу. Зазначений перелік класифікацій не є вичерпним. Варто додати такі важливі класифікаційні критерії, як поділ гілок на влади, який більш детально буде висвітлено в наступному підрозділі, а також правова форма роботи та функціональна спрямованість – правотворчі, правозастосовні, правоохоронні, контрольно-наглядові органи.

Якщо визначати структуру державних інститутів влади в Україні, то тут варто можна виокремити перелік публічних органів за категоріями. Структура органів публічної влади в Україні [6-16]:

- Законодавча влада в Україні:
 - Верховна Рада України.
- Президент України.
- Виконавча влада в Україні:
 - Кабінет Міністрів України.
 - Міністерства.
 - Служби (інспекції).
 - Комітети.
 - Агентства.
 - Фонди.
 - Обласні державні адміністрації.
 - Районні державні адміністрації.
- Судова влада в Україні:
 - Конституційний суд.
 - Верховний суд.
 - Вищі спеціалізовані суди.
 - Апеляційні суди:
 - Загальні апеляційні суди.
 - Апеляційні господарські суди.
 - Апеляційні адміністративні суди.
 - Місцеві суди:
 - Загальні місцеві суди.

- Господарські місцеві суди.
- Окружні адміністративні суди.
- Прокуратура України:
 - Генеральна прокуратура України.
- Інші органи публічної влади.
- Органи місцевого самоврядування:
 - Обласні ради України.
 - Міські ради України.

Таким чином, структуру державних інститутів влади України складають сукупність органів законодавчої, виконавчої та судової влади, Президент України, Прокуратура України, інші органи публічної влади, органи місцевого самоврядування.

Досліджуючи питання класифікації органів публічної влади в Україні, варто додати ще одну класифікацію. Зазначена класифікація характеризує органи публічної влади за критерієм характеру компетенції. Класифікація органів публічної влади в Україні за характером компетенції [17]:

- Орган загальної юрисдикції означає орган, який здійснює національний контроль на своїй території стосовно всіх або більшості підлеглих органів або органів управління, які мають галузеву або міжгалузеву юрисдикцію. Орган загальної юрисдикції покликаний вирішувати спільні проблеми, пов'язані з соціальними, економічними, культурними, адміністративними та політичними структурами кожного регіону. До органів загальної компетенції належать: Кабінет Міністрів України, Рада міністрів АРК, місцеві державні адміністрації.

- Орган з галузевими повноваженнями - впроваджує державну політику у відповідних сферах. Серед експертів галузі: Міністерства, інші центральні органи адміністративної влади та органи місцевого самоврядування цих міністерств, інші центральні органи адміністративної влади, які мають у своєму

підпорядкуванні підприємства, установи та інші організації і тим самим контролюють окремі відомства. Органи галузевої юрисдикції беруть на себе управління питаннями міждисциплінарного значення загального характеру для всіх або багатьох секторів промислових, соціальних і культурних будівель тощо.

Отже, органи публічної влади в Україні можуть бути також класифіковані за критерієм характеру компетенції на загальні, галузевої та міжгалузевої компетенції.

1.3. Загальна характеристика гілок влади в Україні

У цьому підрозділі наукового дослідження доцільно здійснити загальну характеристику гілок влади в Україні. Зокрема, згідно із ст. 6 Конституції України, державна влада в Україні здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову [18]. Тож в нашій країні визначають такі гілки влади, як законодавча, виконавча та судова. Кожна із зазначених гілок влади має певну специфіку, особливості, завдяки яким вона виокремлюється в самостійну, незалежну гілку влади. Наявність таких особливостей, тобто певних специфічних владних повноважень власне і виокремлює гілку влади як окрему.

Варто також додати, що законодавча, виконавча і судова гілки влади мають свої специфічні повноваження у загальному державному механізмі [19]. Тож специфікою гілок влади є те, що вони тісно переплітаються та взаємодоповнюють одна одну в окремих аспектах. З іншої сторони, кожна окрема гілка влади має відповідний функціонал, тобто здійснює певні особливі функції, що і виокремлює її у самостійну гілку.

Задля того, аби більш детально проаналізувати кожна із зазначених гілок влади, необхідно дослідити повноваження кожної з них і зробити відповідні висновки. Розпочнемо дослідження із законодавчої гілки влади, яка в Україні представлена таким законодавчим органом, як Верховна Рада України.

Основні повноваження Верховної Ради України [20]:

- внесення змін до Конституції України;
- визначення ключових принципів внутрішньої та зовнішньої державної політики;
- призначення виборів Президента України;
- усунення Президента України з поста в порядку особливої процедури (імпічмент);
- прийняття рішення про розгляд та затвердження програми роботи Ради Міністрів України;
- затвердження та внесення змін до бюджету;
- оголошення стану війни та припинення миру на вимогу Президента.
- прийняття рішення про застосування збройних сил та інших військових формувань у разі збройного нападу на Україну.
- надання Президентом згоди на призначення Прем'єр-міністра України.

Важливо зробити висновок про те, що саме представлені повноваження визначають ключовий функціонал законодавчої гілки влади в нашій країні. Як бачимо, повноважень у законодавчій влади достатньо багато і всі вони є важливими, зокрема це і внесення змін до Конституції, і затвердження Державного бюджету, і оголошення миру або війни, що, на жаль, дуже актуально в наш час.

Також необхідно проаналізувати основні повноваження виконавчої гілки влади, яка в Україні представлена Кабінетом Міністрів України, центральними та місцевими органами виконавчої влади. Тож особливістю виконавчої гілки влади є те, що вона функціонує для реалізації державної політики усіх рівнів шляхом управління та розпорядження. Ключові функції виконавчої гілки влади [20]:

- Управління діяльністю центральних і місцевих органів влади щодо реалізації проголошеної національної та зовнішньої політики (парламентом або главою держави).

- Функція розпорядження. Це право виконавчої влади видавати накази, постанови, розпорядження та інші так звані статuti з метою виконання прийнятих законів.

Урешті-решт, також необхідно проаналізувати судову гілку влади, яка представлена в нашій країні Конституційним Судом України, спеціалізованими судами та судами загальної юрисдикції. Основні функції судової влади в Україні [20]:

- визначення відповідності поведінки особи чинному законодавству;
- вжиття заходів для припинення протиправної діяльності.

Таким чином, у рамках наукового дослідження було здійснено загальну характеристику законодавчої, виконавчої та судової гілки влади в Україні, зокрема висвітлено питання, якими державними органами представлена кожна із зазначених гілок влади та якими основними повноваженнями або функціями наділена кожна з досліджених гілок влади.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ КЛЮЧОВИХ АСПЕКТІВ РОЗВИТКУ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ

2.1. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності органів публічної влади в Україні

Поява нових методів та технологій обміну інформацією змінює сучасне суспільство та його життєдіяльність. Цифровізація стає трендом розвитку провідних держав світу, тож питання інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності органів публічної влади в Україні є дійсно актуальним та важливим для дослідження питанням саме з практичних позицій.

У сучасних умовах, коли в Україні триває війна, інформація стає важливим елементом діяльності органів публічної влади, оскільки кожне управлінське рішення засноване на певній інформації, яка виступає певним стратегічним інструментом зростання конкурентоспроможності держави, її ролі та значення для громадян та суспільства. Тож належне інформаційне забезпечення може сприяти розвитку нашої держави, або ж, навпаки, відсутність відповідних інформаційно-аналітичних можливостей може стримувати або гальмувати розвиток нашої країни та стимулювати неефективність діяльності органів публічної влади в Україні.

Варто визначити дефініцію поняття інформаційно-аналітичного забезпечення органів публічної влади в Україні, під якою пропонуємо розуміти комплекс заходів зі збору, опрацювання та використання інформації, необхідної для виконання покладених функцій і завдань [21, ст. 76]. Таким чином, питання інформаційно-аналітичного забезпечення органів публічної влади включає у себе

будь-які способи роботи та обробки інформації, яка використовується органами публічної влади для виконання своїх завдань в межах повноважень та функцій.

Ключові елементи інформаційно-аналітичного забезпечення органів публічної влади в Україні [21, ст. 76]:

- Інформаційний рівень - це відносно самостійна діяльність спеціально підготовлених фахівців, які займаються пошуком, відбором, обробкою, зберіганням, узагальненням і збереженням одиниць інформації.

- Аналітичний рівень - це генерація нових знань про досліджуване явище або подію спеціально підготовленими фахівцями на основі наявних інформаційних одиниць і складних психічних процесів.

Таким чином, інформаційно-аналітичне забезпечення органів публічної влади в Україні поділяється на два рівні, особливості кожного з яких розкриті вище. Як бачимо, зазначені рівні є взаємодоповнюючими, проте вони є відмінними, тож зміст кожного обумовлюється відповідною специфікою.

У рамках дослідження проблематики інформаційно-аналітичного забезпечення органів публічної влади варто також виокремити ключові принципи його створення [22, ст. 120]:

- комплексність;
- безпечність;
- контроль;
- захист від несанкціонованого доступу;
- єдність і гнучкість;
- відповідність;
- достовірність;
- адаптивність;
- стандартизація та уніфікація.

Таким чином, у ході проведеного дослідження представлені основні принципи інформаційно-аналітичного забезпечення органів публічної влади в Україні, дотримання яких зможе підвищити ефективність їхньої діяльності.

Варто зазначити, що наразі усі зазначені принципи дійсно існують, проте питання практичного дотримання таких принципів органами публічної влади в нашій країні є більш складним та неоднозначним.

Звісно, держава декларує дотримання усіх вищенаведених принципів у ході роботи з інформацією, проте проблеми та виклики сьогодення доводять, що принципи мають бути не лише декларативними, а обов'язково дотримуватися усіма органами публічної влади усіх рівнів, і лише тоді вони зможуть дійсно сприяти більш ефективній діяльності органів публічної влади в Україні.

Також у рамках дослідження виокремлено низку функцій інформаційно-аналітичного забезпечення органів публічної влади в Україні [23, ст. 214]:

- Інформаційні функції:
 - надання інформації суб'єктам національних органів влади відповідно до їх мандатів, функцій, повноважень та інтересів.
- Організаційні функції:
 - визначення координації дій усіх учасників інформаційних відносин.
- Управлінські функції
 - регулювання відносин, що виникають у процесі здійснення повноважень органами місцевого самоврядування, підготовки, прийняття, підстави для виконання управлінських рішень, управління їх виконанням тощо.
- Комунікативні функції
 - побудова залежностей у реалізації завдань і функцій, які об'єднують інтереси всіх суб'єктів обробки інформації.

Таким чином, представлені функції є вкрай необхідними, оскільки вони можуть сприяти зростанню якості інформаційно-аналітичного забезпечення органів публічної влади в Україні.

2.2. Конституційна система публічних органів України

У рамках дослідження сучасного стану та перспектив розвитку органів публічної влади в Україні доцільно також проаналізувати конституційну систему органів публічної влади в Україні. Конституція України як основний закон держави закріплює низку вихідних та основоположних принципів діяльності публічних органів, які також називають принципами їх організації. Такі принципи можна класифікувати на універсальні та специфічні, оскільки окремі з них притаманні усім державним органам, тоді як інші визначають засади функціонування лише окремих публічних органів у нашій країні.

Задля кращої візуалізації універсальні конституційні принципи організації діяльності публічних органів України у рамках наукового дослідження було систематизовано та узагальнено. Тож до таких універсальних конституційних принципів діяльності органів публічної влади в Україні варто віднести:

- Принцип суверенітету та єдності системи публічної влади;
- Принцип поділу влади;
- Принцип законності;
- Принципи, що гарантують реалізацію прав і свобод особи;
- Принципи участі громадськості у формуванні та діяльності органів публічної влади;
- принцип позапартійності;
- Принцип відповідальності.

Таким чином, представлені конституційні принципи діяльності публічних органів в Україні є універсальними, тобто вони властиві усім органам публічної влади в Україні. Закріплення зазначених принципів у Конституції України є дуже важливим, оскільки ці універсальні принципи визначають основні напрями та вектори розвитку нашої держави і, відповідно, вдосконалення діяльності органів публічної влади в Україні.

Варто також систематизувати та представити специфічні конституційні принципи діяльності органів публічної влади в Україні:

- принцип професійної компетентності (судді, прокурори);
- детермінованість часу (спеціальна комісія в надзвичайних випадках);
- функціональний і галузевий принципи (парламентські комітети);
- незалежність організацій (наприклад, комітети Верховної Ради України, незалежно від їх складу, створюють робочі групи, розробляють перспективні плани роботи тощо).

Таким чином, представлені специфічні конституційні принципи діяльності публічних органів в Україні відображають певні особливості функціонування та діяльності окремих публічних органів, тоді як із універсальними принципами зазначені принципи не конкурують, а лише доповнюють їх.

У рамках дослідження також варто представити конституційну систему публічних органів в Україні [24]:

- Верховна Рада України;
- Президент України;
- Кабінет Міністрів України;
- Інші органи виконавчої влади;
- Судова влада;
- Конституційний Суд України;
- Інші державні органи та установи.

Щодо питання класифікації органів публічної влади в Україні, за умов демократії основні закони закріплюють принцип розподілу влад. Щодо загальної характеристики гілок влади в Україні, зазначене питання буде висвітлено в наступному підрозділі наукового дослідження. Зараз більш детально проаналізуємо класифікаційні підходи до визначення органів публічної влади в Україні.

Існує низка класифікаційних критеріїв органів публічної влади у нашій державі:

- За способом формування: виборні або призначувані;
- За поширенням дії на певну територію: загальнодержавні або місцеві (локальні);
- За поширенням дії у часі: постійно діючі або ж тимчасові;
- За складом: колегіальні або особові.

Варто також додати, що вищезазначені класифікації є найбільш поширеними у науковій літературі, проте їх коло не є вичерпним.

Таким чином, органи публічної влади в Україні можна класифікувати за такими підходами, як спосіб формування, територія, на яку поширюється дія органу, час дії та склад органу. Зазначений перелік класифікацій не є вичерпним. Варто додати такі важливі класифікаційні критерії, як поділ гілок на влади, який більш детально буде висвітлено в наступному підрозділі, а також правова форма роботи та функціональна спрямованість – правотворчі, правозастосовні, правоохоронні, контрольно-наглядові органи.

Якщо визначати структуру державних інститутів влади в Україні, то тут варто можна виокремити перелік публічних органів за категоріями. Структура органів публічної влади в Україні:

- Законодавча влада в Україні:
 - Верховна Рада України.

- Президент України.
- Виконавча влада в Україні:
 - Кабінет Міністрів України.
 - Міністерства.
 - Служби (інспекції).
 - Комітети.
 - Агентства.
 - Фонди.
 - Обласні державні адміністрації.
 - Районні державні адміністрації.
- Судова влада в Україні:
 - Конституційний суд.
 - Верховний суд.
 - Вищі спеціалізовані суди.
 - Апеляційні суди:
 - Загальні апеляційні суди.
 - Апеляційні господарські суди.
 - Апеляційні адміністративні суди.
 - Місцеві суди:
 - Загальні місцеві суди.
 - Господарські місцеві суди.
 - Окружні адміністративні суди.
- Прокуратура України:
 - Генеральна прокуратура України.
- Інші органи публічної влади.
- Органи місцевого самоврядування:
 - Обласні ради України.

- Міські ради України.

Таким чином, структуру державних інститутів влади України складають сукупність органів законодавчої, виконавчої та судової влади, Президент України, Прокуратура України, інші органи публічної влади, органи місцевого самоврядування.

Досліджуючи питання класифікації органів публічної влади в Україні, варто додати ще одну класифікацію. Зазначена класифікація характеризує органи публічної влади за критерієм характеру компетенції. Класифікація органів публічної влади в Україні за характером компетенції:

- Орган загальної юрисдикції означає орган, який здійснює національний контроль на своїй території стосовно всіх або більшості підлеглих органів або органів управління, які мають галузеву або міжгалузеву юрисдикцію. Орган загальної юрисдикції покликаний вирішувати спільні проблеми, пов'язані з соціальними, економічними, культурними, адміністративними та політичними структурами кожного регіону. До органів загальної компетенції належать: Кабінет Міністрів України, Рада міністрів АРК, місцеві державні адміністрації.

- Орган з галузевими повноваженнями - впроваджує державну політику у відповідних сферах. Серед експертів галузі: Міністерства, інші центральні органи адміністративної влади та органи місцевого самоврядування цих міністерств, інші центральні органи адміністративної влади, які мають у своєму підпорядкуванні підприємства, установи та інші організації і тим самим контролюють окремі відомства. Органи галузевої юрисдикції беруть на себе управління питаннями міждисциплінарного значення загального характеру для всіх або багатьох секторів промислових, соціальних і культурних будівель тощо.

Отже, органи публічної влади в Україні можуть бути також класифіковані за критерієм характеру компетенції на загальні, галузевої та міжгалузевої компетенції.

У рамках проведеного дослідження також здійснено аналіз Основного Закону держави, зокрема, згідно із ст. 6 Конституції України, державна влада в Україні здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову. Тож в нашій країні визначають такі гілки влади, як законодавча, виконавча та судова. Кожна із зазначених гілок влади має певну специфіку, особливості, завдяки яким вона виокремлюється в самостійну, незалежну гілку влади. Наявність таких особливостей, тобто певних специфічних владних повноважень власне і виокремлює гілку влади як окрему.

Варто також додати, що законодавча, виконавча і судова гілки влади мають свої специфічні повноваження у загальному державному механізмі. Тож специфікою гілок влади є те, що вони тісно переплітаються та взаємодоповнюють одна одну в окремих аспектах. З іншої сторони, кожна окрема гілка влади має відповідний функціонал, тобто здійснює певні особливі функції, що і виокремлює її у самостійну гілку.

Задля того, аби більш детально проаналізувати кожен із зазначених гілок влади, необхідно дослідити повноваження кожної з них і зробити відповідні висновки. Розпочнемо дослідження із законодавчої гілки влади, яка в Україні представлена таким законодавчим органом, як Верховна Рада України.

Основні повноваження Верховної Ради України:

- внесення змін до Конституції України;
- визначення ключових принципів внутрішньої та зовнішньої державної політики;
- призначення виборів Президента України;
- усунення Президента України з поста в порядку особливої процедури (імпичмент);
- прийняття рішення про розгляд та затвердження програми роботи Ради Міністрів України;

- затвердження та внесення змін до бюджету;
- оголошення стану війни та припинення миру на вимогу Президента.
- прийняття рішення про застосування збройних сил та інших військових формувань у разі збройного нападу на Україну.
- надання Президентом згоди на призначення Прем'єр-міністра України.

Важливо зробити висновок про те, що саме представлені повноваження визначають ключовий функціонал законодавчої гілки влади в нашій країні. Як бачимо, повноважень у законодавчої влади достатньо багато і всі вони є важливими, зокрема це і внесення змін до Конституції, і затвердження Державного бюджету, і оголошення миру або війни, що, на жаль, дуже актуально в наш час.

Також необхідно проаналізувати основні повноваження виконавчої гілки влади, яка в Україні представлена Кабінетом Міністрів України, центральними та місцевими органами виконавчої влади. Тож особливістю виконавчої гілки влади є те, що вона функціонує для реалізації державної політики усіх рівнів шляхом управління та розпорядження. Ключові функції виконавчої гілки влади:

- Управління діяльністю центральних і місцевих органів влади щодо реалізації проголошеної національної та зовнішньої політики (парламентом або главою держави).
- Функція розпорядження. Це право виконавчої влади видавати накази, постанови, розпорядження та інші так звані статути з метою виконання прийнятих законів.

Урешті-решт, також необхідно проаналізувати судову гілку влади, яка представлена в нашій країні Конституційним Судом України, спеціалізованими судами та судами загальної юрисдикції. Основні функції судової влади в Україні:

- визначення відповідності поведінки особи чинному законодавству;
- вжиття заходів для припинення протиправної діяльності.

Таким чином, у рамках наукового дослідження було здійснено загальну характеристику законодавчої, виконавчої та судової гілки влади в Україні, зокрема висвітлено питання, якими державними органами представлена кожна із зазначених гілок влади та якими основними повноваженнями або функціями наділена кожна з досліджених гілок влади.

Таким чином, у ході проведеного наукового дослідження було представлено конституційну систему публічних органів в Україні, до складу якої входять наведені на рисунку органи публічної влади. Усі зазначені органи взаємопов'язані та взаємодіють один з одним, утворюючи таким чином систему публічних органів нашої країни.

2.3. Взаємодія органів публічної влади в Україні з громадськістю

Проаналізувавши сучасний стан, конституційну систему публічних органів в Україні та її інформаційно-аналітичне забезпечення, актуальною стає проблематика взаємодії органів публічної влади з громадськістю у нашій країні. Варто констатувати, що останніми роками спостерігається позитивна тенденція налагодження багатостороннього діалогу між органами публічної влади, громадянами, бізнесом, різними представниками інтересів суспільства.

На противагу зазначеному, існує ще багато не вирішених проблем у діяльності органів публічної влади, такі як, наприклад, корупція або недовіра суспільства до діяльності публічних органів. Низка важливих проблем можуть бути вирішені саме за допомогою налагодження ефективної взаємодії органів публічної влади з громадськістю, тож обране для дослідження питання є дуже актуальним, особливо у наші часи, у часи кризових явищ в Україні.

На нашу думку, взаємодія органів публічної влади із громадськістю має розвиватися в певних напрямках. Напрямами розвитку взаємодії із громадськістю для органів публічної влади в Україні мають стати [25, ст. 112-113]:

- Розробка та контроль зовнішніх зв'язків з громадськістю та комунікацій;

- Розвиток ділових відносин;
- Створення іміджу, належна репутація та підтримка;
- Підвищення обізнаності та збільшення попиту на послуги держави;
- Розробка та впровадження систем антикризового управління;
- Пошук оптимального виходу із конфліктних ситуацій;
- Зростання довіри населення до держави;
- Розвиток цифрових технологій.

Таким чином, представлені ключові напрями розвитку взаємодії органів публічної влади із громадськістю в нашій країні. Щодо кожного із наведених напрямів мають бути розроблені певні рекомендації, механізми та заходи щодо їх реалізації, проте зазначена проблематика становить перспективи подальших наукових досліджень обраної теми.

Також у рамках дослідження визначено ключові проблеми взаємодії органів публічної влади із громадськістю в Україні. До основних проблем взаємодії органів публічної влади із громадськістю в Україні варто віднести [26, ст. 121]:

- Відсутність юридичних зобов'язань (а не можливості) для органів влади вирішувати всі критичні питання з громадськістю;
- Чиновники стурбовані тим, що участь громадськості уповільнює процес прийняття рішень;
- Небажання влади та її представників «відкриватися» мешканцям та співпрацювати з ними;
- публічне незнання, специфічне незнання більшістю населення діяльності державних установ, їхніх обов'язків перед громадою, їхніх прав та обов'язків, знання законодавства в цілому.

Таким чином, представлені ключові проблеми взаємодії органів публічної влади у нашій країні із громадськістю. На вирішення зазначених проблем мають бути спрямовані рекомендації щодо вдосконалення процесу функціонування органів публічної влади в нашій країні.

Варто також додати, що взаємодія між органами публічної влади та громадськістю в Україні має бути заснована на принципах. Основні принципи взаємодії органів публічної влади із громадськістю в Україні [27, ст. 69; 28, ст. 163]:

- Участь громадян у процесах прийняття державних та адміністративних рішень;
- Соціальна довіра;
- Підзвітність і прозорість;
- Ефективність і збалансованість.

Таким чином, наведені принципи характерні для взаємодії публічних органів із громадськістю в провідних країнах світу, тож Україні варто використовувати позитивний світовий досвід та запроваджувати його у вітчизняну практику функціонування та розвитку держави. Зазначені напрями також потребують вдосконалення діяльності органів публічної влади в нашій країні.

У контексті інтеграції нашої країни до європейського товариства, приведення у відповідність вітчизняного законодавства європейським вимогам та практикам, питання ефективності функціонування органів публічної влади стає особливо актуальним та важливим. Наша країна може впроваджувати позитивний світовий досвід та ефективні європейські практики щодо вдосконалення діяльності органів публічної влади.

Підсумовуючи усе вищезазначене, у зазначеному розділі дослідження було здійснено аналіз практичних аспектів розвитку зовнішнього оточення в публічній діяльності, зокрема інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності органів

публічної влади в Україні, конституційної системи публічних органів України, а також питання взаємодія органів публічної влади в Україні з громадськістю.

У ході проведеного дослідження дійсно було доведено, що останніми роками спостерігається позитивна тенденція налагодження багатостороннього діалогу між органами публічної влади, громадянами, бізнесом, різними представниками інтересів суспільства.

Здійснене дослідження також дало змогу проаналізувати конституційну систему публічних органів в Україні, до складу якої входять наведені на рисунку органи публічної влади. Усі зазначені органи взаємопов'язані та взаємодіють один з одним, утворюючи таким чином систему публічних органів нашої країни.

РОЗДІЛ 3

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ

3.1 Досвід ЄС щодо розвитку якості управління органами публічної влади

Сучасні європейські стандарти якості управління органами публічної влади включають чітко визначені критерії та стандарти розвитку адміністративної системи або принципів організації управління, цінності, якими повинні керуватися політики та чиновники при формуванні та реалізації політики, якість послуг, які отримують громадяни, правила, процедури та механізми, що забезпечують ефективне функціонування адміністративних систем, а також міжнародні та вітчизняні правові документи, які регулюють питання якості управління органами публічної влади [29, с. 10].

Європейські правові норми виробляються Радою Європи та Європейським Союзом. Рада Європи встановлює стандарти щодо якості управління органів публічної влади відповідно до цілей і завдань своєї діяльності, а саме захист прав людини, Конституції, захисту навколишнього середовища тощо. Європейський Союз встановлює стандарти в більшості сфер життя громадян ЄС шляхом прийняття регламентів, директив та інших правових актів [30, с. 114].

У практику адміністративної реформи не лише в Україні, а й за кордоном за останнє десятиліття запроваджено різноманітні види компетенцій та їх елементи, які є обов'язковими для керівників державних органів. Ці особливості характеризуються, серед іншого, тим, що відбір, просування та реалізація національної кадрової політики має ґрунтуватися виключно на конкретних професійних, особистих і соціально-психологічних якостях, і ці якості згруповані

у відповідні групи в кожній країні. Аналіз впровадження європейських стандартів державної служби в європейських країнах показує, що навіть французькі державні службовці, один із взірцевих стандартів, страждають від високого ступеня централізації та ієрархії під тиском глобальних економічних і технологічних процесів [31, с. 175].

Розвиток лідерського потенціалу державних лідерів, особливо у вищих установах державної служби, визначається глобальними трансформаційними процесами, що відбуваються як у країнах Європейського Союзу, так і в Європейському Атлантичному Співтоваристві. Країни входять у абсолютно нову сферу функцій і впливу. У сфері державного управління зростає попит на компетенції, якими повинні володіти керівники різних рівнів, у тому числі лідерські, такі як [32, с. 70]:

1. Зосередженість на інноваціях.
2. Компетентність і переконання.
3. Сильна внутрішня енергія, організаторська активність.
4. Глибоке розуміння мети, місії, функцій і цілей організації.
5. Розвинене спілкування та діалог.
6. Психологічна стійкість (здатність ефективно працювати в складних ситуаціях).
7. Здатність до зосередженості.
8. Самостійність у прийнятті рішень.
9. Гнучкість.
10. Адаптивність.
11. Уміння доводити справу до кінця.

Отже, вищенаведені вимоги впливають із глобальних тенденцій розвитку, в яких загрози та ризики стають все більш відчутними, впливаючи на прийняття рішень, використання ресурсів, формування політики та реалізацію.

Спеціалізація керівника організації повинна відповідати сучасним вимогам науково-технічного прогресу. Він організовує дослідження, ставить експерименти, залучає вчених і експертів до розробки комплексних рішень, створює творчу атмосферу в своєму колективі, що сприяє широкому розвитку ініціативи співробітників і забезпечує найбільш ефективний повинен вміти активно сприяти цілеспрямованим результатам. Рішення знаходять шляхи підвищення ефективності та якості в конкретних сферах роботи.

Крім того, сучасні керівники мають подавати приклад добросовісності, вірності своєму слову, чесності, порядності, некорупційності, скромності та непримиренності до відхилень від норм моралі. Для розвитку публічного управління потрібна нова генерація лідерів, які наділені такими якостями, як, наприклад, вміння керувати робочим колективом у виняткових обставинах і вміло співставляти виробничі та соціальні цілі.

Досвід ЄС щодо розвитку якості управління органами публічної влади є достатньо важливим та корисним з точки зору можливості його імплементації та запозичення. Тож проаналізуємо приклади країн ЄС щодо розвитку якості управління органами публічної влади.

Досвід Італії в організації державного управління корисний як у загальному стратегічному плануванні, так і в реалізації окремих практичних реформ. Італійська система державної служби потребує подальшого реформування, але країна успішно створила встановлену та регульовану систему державної служби. Ефективність адміністративних інститутів не залежить від змін влади.

Реформи, здійснені в рамках модернізації державної служби, покращили мобільність державних службовців, розвиток лідерських якостей в управлінні державними установами (організаційна відданість, стратегічне бачення, управління конфліктами, націленість на результат), а також прозорість держави. Удосконалення процесу відбору персоналу, підвищення прозорості оголошень про вакансії та підвищення рівня оплати праці державних службовців [33].

У Нідерландах існує кілька блоків компетенцій державної служби, і адміністративна компетенція входить до першого блоку. Основними блоками якості публічних органів виступають [34]:

- Злагожденість лідерства (здатність відчувати себе частиною лідерської команди, навички нетворкінгу, лідерство в мережі, здатність бачити перспективу в її контексті).
- Зосередженість на вирішенні проблем (здатність аналізувати та оцінювати інформацію, концептуальна гнучкість, рішучість досягати цілей).
- Вплив (навички вербального спілкування, впевненість, переконання, вплив).
- Стійкість (енергійність, стресостійкість, здатність до постійного навчання).

Компетенції, визначені як відповідні для вищих державних службовців у державах-членах ЄС, узгоджуються з компетенціями, визначеними Європейською Комісією для вищого керівництва Європейської Комісії. До стандартів якості європейських публічних органів відносяться наступні [35]:

1. Навички та здібності стратегічного планування та бачення.
2. Організаційні навички (створення ефективних робочих груп, делегування повноважень, управління людськими ресурсами, їх оцінка та розвиток).
3. Хороші комунікативні навички (спілкування, переконання, компроміс, переговори).
4. Орієнтація на результат (аналіз інформації та висновки, прийняття рішень за результатами аналізу, пошук розв'язання проблем чи конфліктів, рішучі дії тощо).

Глобалізація виступає об'єктивним процесом формування, функціонування та розвитку принципово нової світової системи відносин між державами і народами, заснованої на взаємозв'язку і взаємозалежності, поглиблення в усіх сферах міжнародного життя. Глобалізація сприяє формуванню спільних просторів, пронизана об'єднуючими принципами національного економічного та гуманітарного співіснування. Саме тому проведений аналіз європейського досвіду розвитку якості публічного управління має важливе значення для України.

Досвід держав-членів ЄС допоможе нашій державі розвинути законодавчу базу управління персоналом у державних службах відповідно до основних європейських принципів, таких як пріоритет прав і свобод людей; відкритість кадрової політики державної служби; прогностичний та інноваційний характер кадрової політики; мотивація до ефективної роботи; оцінка продуктивності співробітників на основі досягнень і способу їх роботи [36, с. 5-6].

Отже, підсумовуючи усе вищезазначене, за результатами проведеного дослідження узагальнено досвід країн Європейського Союзу у визначенні основних кваліфікаційних вимог і пов'язаних з ними управлінських компетенцій, запропонованих для органів публічного управління. Моделі, стратегії та блоки розвитку якості публічного управління, представлені в різних країнах, мають спільні тенденції та компоненти, але відрізняються в деталях побудови та впровадження адміністративних реформ.

Органи державної влади майже в усіх країнах погоджуються з тим, що результати їхньої діяльності пов'язані з досягненням суспільного блага, тобто забезпечення економічних і соціальних вигод своїм громадянам. Роль чиновників також залежить від переважаючої системи управління. Сьогодні будь-яка країна світу визначає компетенцію чиновників. Це включає управлінські навички, необхідні для ефективного та результативного виконання функцій та обов'язків, покладених державою.

3.2 Перспективи запровадження європейського досвіду розвитку органів публічної влади в Україні

Основою державної політики України в сучасних економічних умовах та бюджетних обмежень має стати поєднання єдиних принципів і норм, взятих із досвіду країн ЄС, та їх впровадження у власні сценарії розвитку. Тому необхідно розробити принципи, які будуть важливими для формування та реалізації державної політики в Україні. Ключові вектори розвитку публічної влади в Україні з урахуванням європейського досвіду представлені на рисунку 3.1.

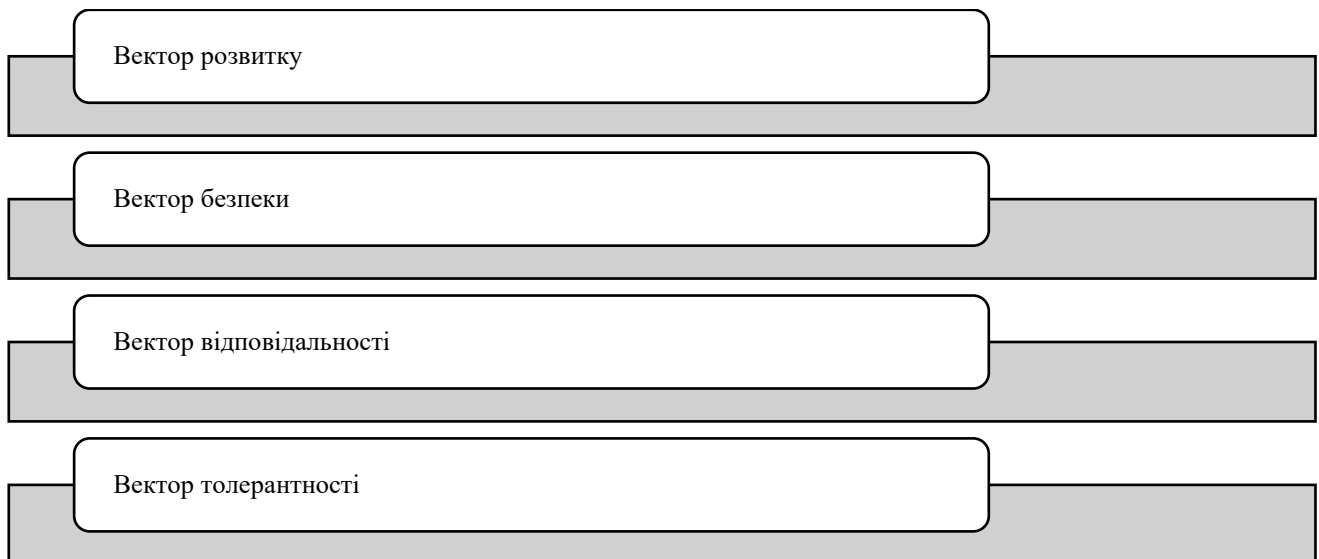


Рисунок 3.1 – Основні вектори розвитку публічної влади в Україні

Джерело: створено автором на основі [37, с. 6].

Отже, на рисунку 3.1 представлені ключові вектори розвитку публічної влади в Україні з урахуванням позитивного досвіду передових європейських держав. Основою державної політики України в сучасних економічних умовах та бюджетних обмежень має стати поєднання єдиних принципів і норм, взятих із досвіду країн ЄС, та їх впровадження у власні сценарії розвитку. Тому необхідно розробити принципи, які будуть важливими для формування та реалізації державної політики в Україні.

Основою державної політики України в сучасних економічних умовах та бюджетних обмежень має стати поєднання єдиних принципів і норм, взятих із досвіду країн ЄС, та їх впровадження у власні сценарії розвитку публічного управління. Тому необхідно визначити основні напрями, які будуть важливими для формування та реалізації державної політики в Україні. Ключові напрями реформування публічної влади в Україні з урахуванням європейського досвіду щодо підвищення якості публічного управління представлені на рисунку 3.2.

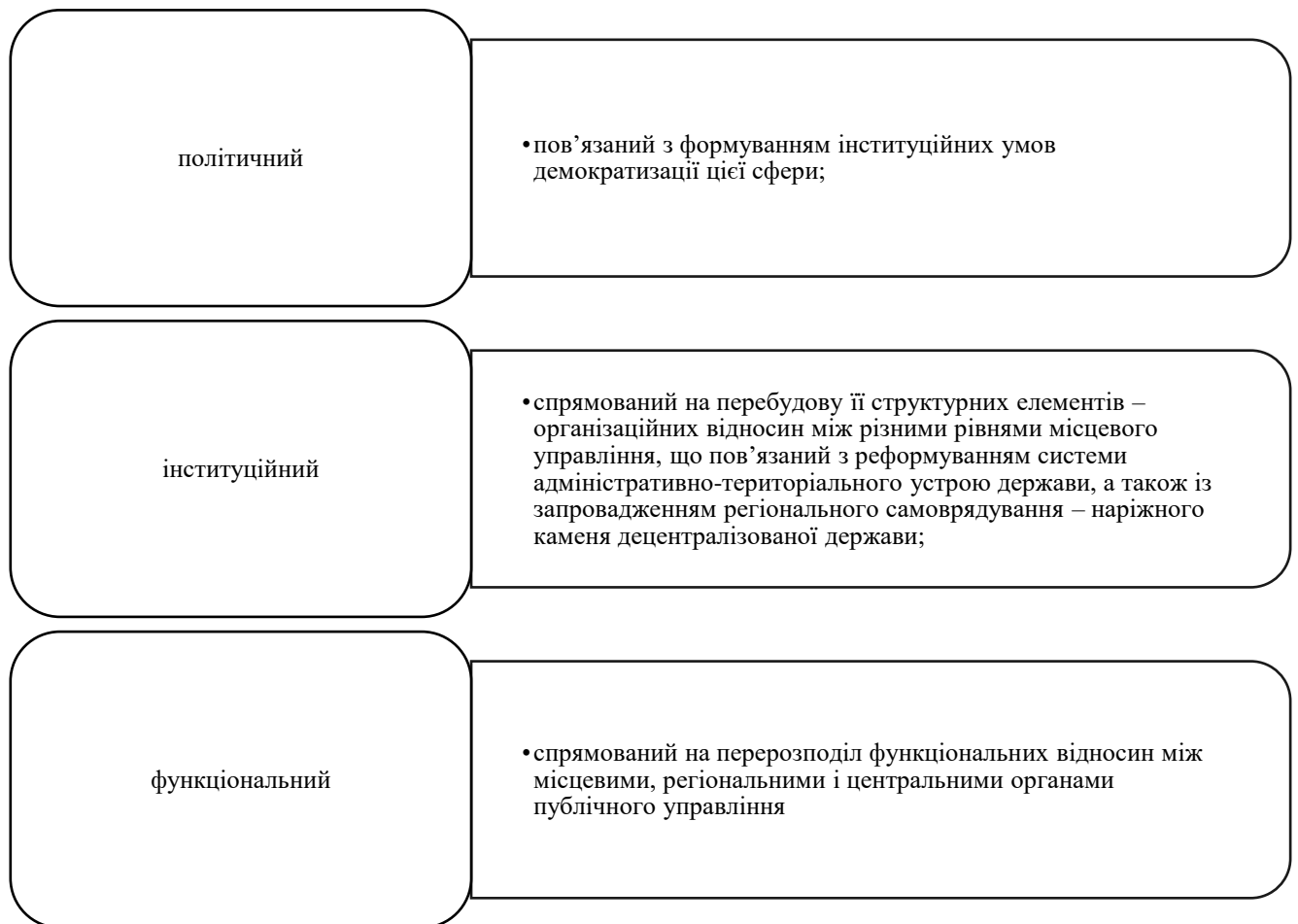


Рисунок 3.2 – Основні напрями розвитку публічної влади в Україні

Джерело: створено автором на основі [38, с. 69].

Отже, на рисунку 3.2 представлені основні напрями розвитку публічної влади в Україні з урахуванням європейського досвіду розвитку якості публічного управління.

За результатами проведеного дослідження з урахуванням європейського досвіду щодо розвитку якості публічного управління було визначено основні пріоритети розвитку публічного управління в Україні. Результати представлені на рисунку 3.3.



Рисунок 3.3 – Основні пріоритети розвитку публічного управління в Україні

Джерело: створено автором на основі [39, с. 47].

Отже, на рисунку 3.3 представлені основні пріоритети розвитку публічної влади в Україні з урахуванням європейського досвіду розвитку якості публічного управління. Зазначені пріоритети мають стати основою розвитку публічного управління в нашій державі у короткостроковій та довгостроковій перспективах.

У контексті перспектив запровадження європейського досвіду розвитку органів публічної влади в Україні варто також визначити функціонування системи електронних державних послуг як одну з провідних тенденцій розвитку якості публічного управління. Основні завдання системи електронних державних послуг представлені на рисунку 3.4.



Рисунок 3.4 – Основні завдання розвитку електронних державних послуг як пріоритетного напрямку публічного управління в Україні

Джерело: створено автором на основі [40, с. 17].

Підсумовуючи усе вищезазначене, онлайн-діалог між громадянами та владою дозволить організувати обмін інформацією на постійній основі. Використання послуг електронного уряду для роботи з державними установами може підвищити конкурентоспроможність компаній та зменшити витрати на розповсюдження документів. Таким чином, підвищення якості публічного управління на основі стандартів ЄС має стати пріоритетом розвитку нашої держави.

ВИСНОВКИ

У ході проведеного наукового дослідження було визначено сутність поняття органу публічної влади, проаналізовано існуючі класифікаційні підходи до визначення органів публічної влади, а також охарактеризовано гілки влади в Україні. У кваліфікаційній роботі також проаналізовано сучасний стан функціонування органів публічної влади в Україні, зокрема інформаційно-аналітичне забезпечення публічних органів в Україні, їхню конституційну систему та особливості взаємодії із громадськістю.

У ході дослідження було доведено, що проблематика органів публічної влади в Україні цікава як з теоретичних, так і з практичних позицій. Питання ефективності органів публічної влади особливо актуалізувалося в умовах кризових явищ, зокрема пандемії та війни. Визначено ключові проблеми взаємодії органів публічної влади із громадськістю, напрями вдосконалення та принципи взаємодії, які мають бути закладені в основу подальшого вдосконалення органів публічної влади в Україні.

У науковій літературі досі тривають дискусії щодо визначення поняття органу публічної влади, оскільки зазначене поняття можна розглядати як у вузькому, так і у широкому значенні, як з об'єктивних, так і з суб'єктивних позицій. Проте усі наведені визначення є не конкуруючими, а взаємодоповнюючими, тобто розглядають поняття органу публічної влади з різних аспектів та точок зору.

Варто також додати, що у контексті інтеграції нашої країни до європейського товариства, приведення у відповідність вітчизняного законодавства європейським вимогам та практикам, питання ефективності функціонування органів публічної влади стає особливо актуальним та важливим. Наша країна

повинна впроваджувати позитивний світовий досвід та ефективні європейські практики щодо вдосконалення діяльності органів публічної влади.

У рамках наукового дослідження також було здійснено загальну характеристику законодавчої, виконавчої та судової гілки влади в Україні, зокрема висвітлено питання, якими державними органами представлена кожна із зазначених гілок влади та якими основними повноваженнями або функціями наділена кожна з досліджених гілок влади. Задля кращого унаочнення основні повноваження органів законодавчої, виконавчої та судової влади було представлено у кваліфікаційній роботі шляхом графічного моделювання.

У рамках дослідження сучасного стану та перспектив розвитку органів публічної влади в Україні доцільно також проаналізувати конституційну систему органів публічної влади в Україні. Конституція України як основний закон держави закріплює низку вихідних та основоположних принципів діяльності публічних органів, які також називають принципами їх організації. Такі принципи можна класифікувати на універсальні та специфічні, оскільки окремі з них притаманні усім державним органам, тоді як інші визначають засади функціонування лише окремих публічних органів у нашій країні. У кваліфікаційній роботі було визначено ключові конституційні принципи функціонування органів публічної влади в Україні.

За результатами проведеного дослідження проаналізовано досвід країн Європейського Союзу у визначенні основних кваліфікаційних вимог і пов'язаних з ними управлінських компетенцій, запропонованих для органів публічного управління. Моделі, стратегії та блоки розвитку якості публічного управління, представлені в різних країнах, мають спільні тенденції та компоненти, але відрізняються в деталях побудови та впровадження адміністративних реформ.

Досвід держав-членів ЄС допоможе Україні розвинути законодавчу базу управління персоналом у державних службах відповідно до основних європейських принципів, таких як пріоритет прав і свобод людей; відкритість

кадрової політики державної служби; прогностичний та інноваційний характер кадрової політики; мотивація до ефективної роботи; оцінка продуктивності співробітників на основі досягнень і способу їх роботи.

У рамках дослідження також було визначено ключові проблеми взаємодії органів публічної влади у нашій країні із громадськістю. На вирішення зазначених проблем мають бути спрямовані рекомендації щодо вдосконалення процесу функціонування органів публічної влади в нашій країні. Підвищення якості публічного управління на основі стандартів ЄС має стати пріоритетом розвитку нашої держави. Перспективами подальших наукових досліджень зазначеної проблематики має стати розробка чітких рекомендацій, механізмів, заходів, спрямованих на вирішення ідентифікованих у кваліфікаційній роботі проблем.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Великий енциклопедичний юридичний словник [авт.-уклад. Шемшученко Ю. С.]. Київ: Юридична думка, 2007. 990 с.
2. Равлюк А. Г. Зміст поняття органу публічної влади. Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. Вип. 84 / редкол.: Г. І. Чанишева (голов. ред.) та ін. Одеса : Гельветика, 2019. С. 54-62.
3. Поняття, ознаки та види органів держави. *Studies.in.ua*. 2023.
4. Джуравець Н. Конституційні аспекти визначення поняття «орган публічної влади». Електронний репозитарій Національної академії внутрішніх справ. 2019. С. 60–62.
5. Конституційна система органів публічної влади. Навчальні матеріали онлайн. 2023.
6. Органи публічної влади. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. 2023.
7. Державна влада в Україні. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. 2023.
8. Конституційна система органів публічної влади. Національна академія внутрішніх справ, 2020.
9. Правознавство: підручник. Студентська бібліотека Букліб. 2023.
10. Структура публічної влади в Україні. АКМЦ. 2020.
11. Органи публічної влади України. Порядок їх формування та повноваження. Освітній сайт КНУБА. 2020.
12. Поділ влади на законодавчу, виконавчу, судову. Офіційний сайт Конституційного Суду України. 2023.
13. Структура органів публічної влади із її очільниками. Енциклопедія «Інформаційна База пам'яток та Держполітика України». 2023.

14. Структура центральних органів влади в Україні. Slideshare. 2016.
15. Державний устрій України. Державна підтримка українського експорту. 2023.
16. Борисочева Н. Теоретичні підходи до розуміння системи органів виконавчої влади. Підприємництво, господарство і право. 2021. № 6. С. 111-116.
17. Види органів виконавчої влади. Юридичний портал "Меґо-Інфо". 2023.
18. Конституція України. Відомості Верховної Ради України. 1996.
19. Система органів публічної влади України. Студентська бібліотека Букліб. 2023.
20. Ващенко К. О. Органи публічної влади України, їх функції та повноваження. Політологія для вчителя. 2023.
21. Мохова Ю. Л. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності органів державного управління. Публічне управління та митне адміністрування, 2018. № 2 (19). С. 74 – 80.
22. Набока Л. В. Сутність інформаційного забезпечення діяльності органів публічної влади в умовах розвитку інформаційного суспільства. Актуальні проблеми державного управління. 2019. № 1. С. 118-125.
23. Правові засади організації та здійснення публічної влади: збірник тез III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, присвяченої світлій пам'яті доктора юридичних наук, професора, академіка-засновника НАПрНУ, першого Голови Конституційного Суду України Леоніда Петровича Юзькова (м. Хмельницький, 28 лютого – 2 березня 2020 року). Хмельницький: Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2020. 462 с.
24. Організація публічної влади. Офіційний сайт Конституційного Суду України. 2023.
25. Коврига О.С. Взаємодія органів публічної влади з громадськістю в системі державного управління України. Вчені записки Таврійського

національного університету імені В. І. Вернадського: Серія "Державне управління" (Категорія Б). 2020. Том 31 (70). № 2. С.109-114.

26. Колянко О. В. Взаємодія органів державного управління і місцевого самоврядування з громадськістю. Вісник ЛТЕУ. Економічні науки. 2021. С. 116-122.

27. Ундір В. О. Принципи взаємодії органів публічної влади і громадських структур як основа гармонізації суспільства. Ефективність державного управління, (64), 2022. С. 66–78.

28. Канавець М. В. Сучасний стан і перспективи розвитку громадянського суспільства в Україні та взаємодії органів публічної влади з громадськістю. Ефективність державного управління, (55). 2018. С. 153-168.

29. Кужильна Н. А. Впровадження європейських стандартів публічної служби в країнах ЄС (на прикладі Франції, Польщі, країн Балтії): досвід для України : автореф. дип. роботи на здобуття освітнього ступеня «магістр»: спец. 281 «Публічне управління та адміністрування». ЧНУ ім. Петра Могили. Миколаїв, 2020. 15 с.

30. Гребоножко Є. П. Досвід західного та східного інституту державного управління у формуванні моделі державної служби України (на прикладі Німеччини та Польщі). Інвестиції: практика та досвід. 2017. № 18. С. 113-116.

31. Гончарук Н. Публічне управління в країнах Європейського Союзу: досвід для України. Національний ТУ «Дніпровська політехніка». 2020. С. 174-178.

32. Шляхтіна Г. В. Досвід зарубіжних країн у формуванні лідерських компетентностей в органах публічної влади. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Державне управління. 2021. С. 69-76.

33. Лідерство та команда в публічному управлінні: конспект лекцій / укладачі: К.В. Таранюк, Я.В. Кобушко. Суми : Сумський державний університет, 2020. 175 с.

34. Детермінанти розвитку публічного управління та адміністрування в Україні : колективна монографія / за заг. ред. Н.С. Орлової. Київ : ВД «Освіта України», 2020. 262 с.

35. Finding the right skills for the civil service Institute for Government. 2021. URL: <https://www.instituteforgovernment.org.uk/sites/default/files/publications/civil-service-skills.pdf>.

36. Томащук О. С. Досвід країн ЄС щодо формування кадрової політики державної служби : автореф. дип. роботи на здобуття освітнього ступеня «магістр»: спец. 281 "Публічне управління та адміністрування". ЧНУ ім. Петра Могили. Миколаїв, 2020. 14 с.

37. Стингач К. П. Перспективи та можливості застосування в Україні європейського досвіду державного управління : автореф. дип. роботи на здобуття освітнього ступеня «магістр»: спец. 281 "Публічне управління та адміністрування" / К. П. Стингач , ЧНУ ім. Петра Могили. Миколаїв, 2020. 17 с.

38. Обідченко Т. О. Реалізація досвіду країн ЄС у сфері публічного управління в Україні : кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня «магістр» : спец. 281 «Публічне управління та адміністрування» / Т. О. Обідченко ; ЧНУ ім. Петра Могили. Миколаїв, 2022. 118 с.

39. Тарасюк А. Ю. Досвід Республіки Польща у реформуванні системи публічного управління України: кваліфікаційна робота на здобуття ступеня вищої освіти «магістр» / А. Ю. Тарасюк ; наук. керівник к.е.н., доц. К. М. Синякова ; Міністерство освіти і науки України ; Херсонський держ. ун-т, Ф-т бізнесу і права, Кафедра економіки, менеджменту та адміністрування. Херсон : ХДУ, 2020. 70 с.

40. Величко Л., Васильковський О. Досвід розвитку системи електронних державних послуг у країнах Європейського Союзу. Таврійський науковий вісник. Серія: Публічне управління та адміністрування, (3), 2022. С. 15-22.